

[Mediální gramotnost v knihovně: průvodce pro knihovnickou praxi \[1\]](#)

Autor:

- [HUBATKOVÁ SELUCKÁ, Helena](#) [2]

Číslo:

- [2023, ročník 32, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Recenze](#) [4]

Klíčová slova:

- [mediální gramotnost](#) [5], [publikace](#) [6]

Mediální gramotnost v knihovně: průvodce pro knihovnickou praxi. Online. Překlad Daniel BECHNÝ. Praha: Městská knihovna v Praze, 2022. Dostupné z: Issuu, https://issuu.com/mestskaknihovnavpraze/docs/medialni_gramotnost [7] [2023-02-23]

Téma mediální gramotnosti v knihovnách v českém prostředí doplňuje od roku 2022 příručka *Mediální gramotnost v knihovně: průvodce pro knihovnickou praxi*. Ta se zaměřuje na dospělé uživatele knihoven. Příručku vydala v roce 2019 [Asociace amerických knihoven](#) [8] (American Library Association, ALA) ve spolupráci s [Institutem pro muzejní a knihovní služby](#) [9] (Institute of Museum and Library Services, IMLS) a díky Městské knihovně v Praze a překladu Daniela Bechného se nyní dostává k českým knihovníkům.

Zajímavý je samotný vznik příručky. V rámci přípravy tohoto projektu se sešlo 30 subjektů z různých odvětví a zabývaly se dosavadními zkušenostmi, výzvami a možnostmi mediálního vzdělávání dospělých. Výsledkem je kromě [série webinářů](#) [10] také přeložená příručka (viz i [rozcestník Media Literacy Education in Libraries for Adult Audiences na webu Asociace amerických knihoven](#) [11]).

Členění příručky

Příručka zdůrazňuje potřebu mediální gramotnosti ve třech vrstvách: při interakci v referenčních službách, v rámci vzdělávacích a kulturních programů knihoven a v rámci dalšího vzdělávání zaměstnanců (a případně komunitních partnerů) knihoven.

Definuje pět stěžejních témat pro současnou mediální gramotnost: architektura internetu, občanství, mediální krajina a ekonomika, misinformace/dezinformace a vytváření médií a zapojení do tvorby obsahu.

Vymezení tématu doplňuje kapitola zaměřená na měření výsledků vzdělávání dospělých, a to na kvalitativní i kvantitativní úrovni.

V rámci jednotlivých témat, která tvoří stěžejní kapitoly příručky, jsou rozepsány hlavní obsahové myšlenky daného tématu, tipy na program pro knihovny včetně zdrojů, odkud je možné informace k tématu čerpat. Ty mohou posloužit nejen pro práci s cílovou skupinou dospělých uživatelů

knihoven, ale i pro tvorbu další strategie nebo designu služeb knihovny.

Vztah k českému prostředí

Pokud se podíváme na rok vzniku příručky v americkém prostředí, může se zdát, že český překlad přichází s velkým zpožděním. Nicméně v reakci na bouřlivou mediální situaci roku 2022, který přinesl válečný konflikt i velkou migrační vlnu a změnil dosavadní mediální obraz, nabývá zacílení příručky aktuálního významu. Uchopení tématu může i v českém prostředí posílit pozici knihoven jako partnera pro mediální vzdělávání dospělých.

Téma mediální gramotnosti je zakotveno prostřednictvím definice [Národní asociace pro mediální gramotnost](#) [12] (National Association for Media Literacy Education, NAMLE). Ta mediální gramotnosti vymezuje jako „*schopnost přistupovat ke všem formám médií, analyzovat je, hodnotit, vytvářet a jednat s jejich pomocí. Zjednodušeně řečeno, mediální gramotnost staví na základech tradiční gramotnosti a nabízí nové formy čtení a psaní. Mediální gramotnost umožňuje lidem kriticky myslet a tvořit, efektivně komunikovat a být aktivními občany*“ (viz s. 4 příručky).

Příručka je zpracována přehledně a návodně, nabízí řadu příkladů, jak s jednotlivými okruhy pracovat; podstatné je, že tyto příklady jsou podloženy značným množstvím odkazů na zahraniční zdroje. Pro české prostředí je příručka svázána s portálem [Mediálka](#) [13]. Zde je také uvedeno pořadí témat s jiným důrazem, které ale odpovídá více evropskému a českému chápání mediální gramotnosti.

Velmi důležité je rovněž doplnění poslední kapitoly příručky, která se věnuje evaluaci akcí knihoven ve vztahu k programům zaměřeným na mediální vzdělávání. To nám totiž v knihovnách ještě často chybí: práce s cíli, posouzení jejich naplnění a další rozvoj.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2/medialni-gramotnost-v-knihovne-pruvodce-pro>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2/medialni-gramotnost-v-knihovne-pruvodce-pro>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hubatkova-selucka-helena>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2023-rocnik-32-cislo-2>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/recenze>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/medialni-gramotnost>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/publikace>
- [7] https://issuu.com/mestskaknihovnavpraze/docs/medialni_gramotnost
- [8] <https://www.ala.org/>
- [9] <https://www.ims.gov/>
- [10] <https://www.youtube.com/watch?v=s3WAZGWglqA&list=PLRuIm6CNVjJEblsvNpc7PwhA8fF-pzzx>
- [11] <https://www.ala.org/tools/programming/MediaLiteracy>
- [12] <https://namle.net/>
- [13] <https://koncepce.knihovna.cz/medialka/>